

Datum
2024-04-11

Ert datum
2024-01-25

Finansdepartementet

ESV dnr
2024-00221

Er beteckning
Fi2024/00174

Handläggare
Björn Andersson

Yttrande över promemorian ”Avtrappat ränteavdrag för vissa lån”

Ekonomistyrningsverket har inga invändningar i sak mot förslaget att trappa ner ränteavdraget för vissa lån, men lämnar följande synpunkter:

Den offentligfinansiella effektberäkningen måste ses som osäker. Av promemorian framgår det att den sammanlagda lånestocken för de lån som omfattas av förslaget uppskattas till ca 325 miljarder kronor samtidigt som ränteutgiften uppskattas till ca 30 miljarder kronor. Den genomsnittliga räntan som har använts vid beräkningen är därmed 9,2 procent. ESV anser att den genomsnittliga räntan även skulle kunna antas till 7 procent. Då ökar skatteintäkterna med 6,6 miljarder kronor i stället för 8,6 miljarder kronor, dvs intäktsförstärkningen blir ungefär 2,1 miljarder kronor lägre än vad som beräknats i promemorian. ESV hade gärna sett en utförligare analys av intäktsförstärkningens räntekänslighet.

Promemorian hade med fördel kunnat diskutera för- och nackdelar med olika avtrappningstakter för ränteavdragen. Bland annat hade risken för betalningsproblem hos låntagarna kunnat belysas mer utförligt. En längre tid för avtrappning av ränteavdragen minskar risken för betalningsproblem hos låntagarna.

Enligt promemorian kvarstår risken för fortsatt privat skulduppbyggnad och i förlängningen betalningsproblem i hushållssektorn om kostnaderna för riskfyllda lån begränsas med hjälp av offentliga medel, dvs. om ränteavdrag fortsatt medges för blacolån. ESV hade gärna sett en hänvisning till empiri som visar på att detta samband finns, dvs. att en ökad räntekostnad leder till minskad benägenhet att ingå riskfyllda lån.

Av promemorian framgår det att den begränsade avdragsrätten anses bidra till ett mer enhetligt och neutralt skattesystem då lånen som berörs inte avser investeringar där avkastningen är skattepliktig. En stor del av lånestocken som berörs avser dock sannolikt lån till kontantinsats vid bostadsköp. Därför är det tveksamt om resonemanget är giltigt. ESV hade därför gärna sett, en mer ingående analys av sambandet blacolån-kontantinsats.

Eventuellt kan förslaget leda till viss gränsdragningsproblematik. Därför anser ESV att fler exempel på lån som berörs alternativt inte berörs av förslaget med fördel hade kunna presenterats i promemorian. Exempelvis bör det beskrivas hur ett lån avseende en investering i en byggnad på ofri grund ska kategoriseras.

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Björn Andersson har varit föredragande. I beredningen har också enhetschef Helena Kaplan medverkat.

Datum: 2024-04-11

Underskrift

Clas Olsson

Namnförtydligande

Föredragande

Björn Andersson

Namnförtydligande

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.